

Ovaj letak napravljen je s ciljem razumijevanja novog sporazuma, *Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta o postupku povodom pritužbe* – skraćeno **OP3 CRC**. Međutim, najprije je važno razumjeti kako UN-ov dokument *Konvencija o pravima djeteta* definira **tvoja** prava.

Koja su tvoja prava?

Dokument, koji se ujedno naziva Konvencija, je formalni sporazum ili ugovor koji može biti prihvaćen po državama. Kada zemlja prihvati ili **ratificira** ugovor, pristaje slijediti ono što je u njemu navedeno.

UN ima nekoliko dokumenata čiji je cilj zaštita prava djece (svih osoba mlađih od 18 godina), a osnovni je Konvencija o pravima djeteta ili CRC. U okviru CRC-a djeca imaju mnoga prava, primjerice pravo na odrastanje u sigurnom okruženju, pravo na izražavanje i pravo na to da se čuju njihovi stavovi.

Prava se primjenjuju na niz životnih aspekata, uključujući obitelj, društvo, obrazovanje i zdravlje.

Neki primjeri povrede dječjih prava proizašlih iz Konvencije:

- isključivanje iz škole zbog spola, rase, invalidnosti ili čak zbog toga što su školske uniforme ili knjige za tebe preskupe,
- odvojenost od jednog ili oba roditelja tijekom procesa razvoda ili smještaj kod skrbnika, a da se pritom tebe ne pita kako se osjećaš u toj situaciji i s kim bi radije živio/la.

Novi OP o kojem je riječ u ovom letku – Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta ili OP3 CRC omogućuje djeci da podnesu tužbu UN-u kada njihova prava nisu potpuno zaštićena u njihovim zemljama. Ovaj postupak službeno se zove žalba.

Zahvaljujući OP3 CRC-u ti i djeca poput tebe imat će mogućnost:

- obratiti se sa svojim slučajem UN-ovom odboru sastavljenom od 18 nezavisnih stručnjaka koji se bave pravima djece; taj odbor se naziva
- Odbor za prava djeteta, a stručnjaci znaju puno o dječjim pravima i dolaze iz svih krajeva svijeta.
- zahtijevati od Odbora za prava djece da informiraju ljude koje rade za vladu kako oni mogu poštovati i štiti prava djece
- obavijestiti UN o vašim povredama ili povredama prava koje druga djeca trpe.

Kako OP3 CRC može pomoći u zaštiti tvojih prava?

Ratifikacijom OP3 CRC vlade se slažu da bi djeci trebalo biti dopušteno obratiti se UN-u i tražiti pomoć ako se povreda njihovih prava ne može riješiti na nacionalnoj razini. Ukoliko Odbor za prava djece utvrdi da je bilo povrede prava djeteta, poduzet će konkretne preporuke i dati savjet vlasti u zemlji u kojoj se prekršaj dogodio. Ove preporuke odredit će što osobe koje rade u vladi mogu napraviti da osiguraju pravni lijek ili rješenje kojim bi se osiguralo da se ta povreda prava djece neće više ponoviti. Iako preporuke koje UN daje državama nisu zakoni, zemlje koje su ratificirale OP3 CRC složile su se da će pokušati slijediti savjete i ispraviti pogreške za djecu koja su patila.

Kako će OP3 CRC djelovati? Da bi se OP3 CRC primijenio u tvojoj zemlji i na djecu koja žive u njoj, tvoja vlada ga mora ratificirati. To pokazuje da se vlada slaže s onim što ugovor kaže i dopušta ti da se žališ UN-u ako su tvoja prava povrijeđena. OP3 CRC se ne može prihvatiti ni u jednoj zemlji dok ga nije ratificiralo 10 zemalja. Kada ga 10 zemalja ratificira, OP3 CRC će se primijeniti u svim tim zemljama i u svim zemljama koje će ga ratificirati u budućnosti.

OP3 CRC djeluje u dva različita polja:

1. POSTUPAK ŽALBE

Ti ili tvoj predstavnik možete predati žalbu o povređivanju tvojih prava

Odboru za Prava djeteta ako:

⇒ je tvoja vlada ratificirala OP3 CRC,

⇒ si već podnio/la istu žalbu nacionalnom sudu i nisi mogao/la dobiti pravni lijek i

⇒ tvoja žalba se tiče povređivanja prava propisanih sporazumom kojeg je ratificirala tvoja vlada

2. POSTUPAK UPITA:

Svatko, uključujući dijete, odraslu osobu ili neku organizaciju koja nije dio vlade (kao što su dobrotvorne ustanove, fondacije ili vjerske skupine) može poslati informacije Odboru za prava djeteta o posebno ozbiljnim ili ponovljenim povređivanjima prava i tražiti da se to istraži ako:

⇒ se radi o vladi koja je ratificirala OP3 CRC i

⇒ povređivanje sadrži prava uključena u ugovoru koje je vlada ratificirala.

Može li se OP3 CRC upotrijebiti u tvojoj zemlji?

Ako tvoja zemlja još nije ratificirala OP3 CRC, možeš ohrabriti vladu da to učini na način da im kažeš zašto misliš da je važno.

Evo nekoliko stvari koje bi mogao/la napraviti:

- ⇒ razgovaraj sa svojim prijateljima, u svojoj školi, klubu ili organizaciji o OP3 CRC-u i objasni što je OP3 CRC i što ti on znači;
- ⇒ dijeli informacije i započni raspravu na internetu i putem društvenih mreža;
- ⇒ pitaj organizacije ili ljude koji se bave pravima djece gdje možeš započeti raspravu i ohrabri ih da započnu kampanju za ratifikaciju OP3 CRC-a;
- ⇒ udruži se sa svojim prijateljima i organizacijama u nacionalnu kampanju da se u tvojoj zemlji ratificira OP3 CRC.

Zašto bi neka zemlja trebala ratificirati OP3 CRC?

1. Da bi pokazala da se brine za djecu kao nositelje prava.
2. Da bi djeci dali mogućnost da govore o povređivanju njihovih prava.
3. Da pomogne razumjeti sporazume o pravima djece i kako ih se može iskoristiti da se ojača zaštita dječjih prava.
4. Da ostatku svijeta demonstrira i da primjer čvrste obveze prema poštivanju, zaštiti i ispunjavanju prava djece.

